# GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 8 galbini mon. ouatória.

**Anulu XXXIII.**

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

**Nr. 4.** **Brasiovu 26/14 Ianuariu** **1870.**


## MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

### Transilvani'a.

Multu On. Die Redactoru!

Infioratórele tipete de fóme si frigu ale victimeloru justitiei baronului Apor din Tofaleu au strabatutu si in mic'a si miser'a nóstra comuna curatu romanésca Springu.

Deci spre a adjuta pre nefericitii nostri confrati de sange, s'au adunatu prin contribuiri dela sateni 7 fl. 40 cr. Dela Antoniu Moga 50 cr. Dela Nicolau Marcu 1 fl. Dela curtea fundatiunei Sterca-Siulutiana 2 fl. Subscrisulu 3 fl. 10 cr. Sum'a 14 fl. v. a.

Springu 14 Ian. 1870 st. n.

Vasiliu Albinu m/p.,
provisoriu in Springu.

**Brasiovu** 25 Ianuariu. Evenimentulu celu mai capitalu din interiorulu monarchiei este fara indoiéla provisoriulu ministeriale din Vien'a, urmatu dupa crisea ministeriale si dupa demisionarea minoritatii ministeriului, tóta lumea se ocupa de acésta confusiune. — Min. Plener insarcinatu de Mai. cu compunerea minist. afla dificultati in situatiunea, in care se afla aruncata maioritatea min., prin cuventulu de tronu, care consiliasa impaciuirea natiuniloru si prin memorandulu seu, care nu va concesiune. Acestu provisoriu póte se nasca si mai mari dificultati pana ce se va completá min., pe a carui flamura se fia scrisu: a nu face nici o concesiune tieriloru si nationalitatiloru si totusi a face ca senatulu se devina intregitu si cu disidentii? — E mare acésta bucatura si cei ce se provóca, ca se o inghita, se temu se nu se inece cu ea. Asia se retrage princ. Auersperg de a primí presidiulu. Alte personalitati, cari potu se intre in min. se numescu Hasner, Unger si Kaiserfeld, va se dica totu personalitati centralistico-dualistice. Intr'acesta germanii din tóte partile tramisera telegrame cá manifestatiune pentru constitutiune. Minoritatei ministeriului demisionate, din partea poloniloru, cehiloru etc. ér' se tramitu manifestari de incuviintiare, pentruca au esitu dintr'unu min., care nu putú nasce decatu confusiunea, ce s'a nascutu. — Opositiunea din Boemi'a, anume organulu ei „Politik" dice, ca in scrisórea catra min. Plener despre demisiunea minoritatii minist. „s'a indreptatu corón'a catra totu slavismulu din Austri'a cu o scrisória de refusarea slavismului si s'a aplacidatu resbelulu de rasa. Cine va invinge, va fi in fine cu dreptulu". Asta verba presupune, ca resultatulu crisei min. a implutu de ingrigire si de spaima pe diurnalulu „Politik", altfeliu n'ar fi scapatu din pena cuventulu de resbelu de rasa, fiinduca popórele suntu mai maturu, decatu se se presupuna de ele, ca voru a se resbelá.

In desbaterea adresei in cas'a dep. sen. imp. polonulu Peter Gross la inceputu descrise starea lucrului din urmatóriele puncte de vedere, dicundu: Inca nici odata nu s'a mai pomenitu, cá unu cuventu de tronu venitu din invoirea intregului min. se se desaprobeze de catra maioritatea aceluiasi min. Fiacare -si póte pune intrebarea: póte senatulu, care are obligamintea a representá tóte popórele si a fi dreptu necesitatiloru loru, póte elu se primésca orbosce programulu propusu de min.? Candu l'ar primí, ar' face unu esperimentu neprecalculabile, pentruca program'a nu cuprinde nici o deslegare! O constitutiune nu póte purta timbrulu deplinitatei. Trebuie se fia posibila imbunatatirea ei, si acuma e si necesaria. „Noi polonii amu venitu pe cale legale cu dorintiele nóstre inaintea senatului, inse in tractarea dorintieloru nóstre din anulu trecutu, in dechiararea memorandului maioritatii si in pasagele adresei despre impaciuire nu putemu vedé alta, decatu o ironia. Ceea ce intielege maioritatea in adresa sub cuventulu unitate, acesa e numai pura centralisatiune. Din partea stanga in senatu se dice, ca unitatea pretinde sacrificarea nationalitatiloru. La acésta nici odata nu -mi voi dá invoirea. Candu e vorb'a de centralisare, constitutiunea inainte Dv. nu e dogma, ca se póte modificá prin reforma de alegere; inse facia cu nationalitatile si cu modificarile in partea nóstra pentru autonomia, atunci constitutiunea e dogma. O procedere ca acésta va provocá intre maioritatea popóreloru numai o desanimare si o nemultiumire. Asta o vedeti si totusi provocati pe regimu, ca se procéda cu energia; inse starea martiale si-a finitu economi'a, nu mai are inriurintia si preste acesta ridica si vieti'a constitutionale din radecina. Polonulu pretinde, ca idea impacatiunei, care se afla in cuventulu de tronu, se se oglindeze si in adresa. De aici se vede, catu de rea impresiune a facutu in poloni retintepenitur'a cea inecsorabile a sistimei de acum. — Dar' tirolesii?

Pater Greuter, dep. din Tirolu, in provocarea lui Skene, care dise la desbaterea adresei, ca fara de nici o privintia se se ecsecuteze constitutiunea, vede unu manifestu de resbelu alu nemtiloru in contra celorualalte nationalitati. Acésta e si idea memorandului. Dupa parerea lui ministrii voiescu se fia séu domnii séu ingropatorii Austriei. — Una espresiune, cu care se imputá maioritatii min. crim'a de laesa Maiestate facù de se chiama la ordine; elu inse dechiara, ca legile logice lu silescu se deduca, ca memorandulu ar' face pe imperatulu unu vasalu alu Rusiei (póte absolutismu cu sprijinulu ei) (miscare sgomotósa). In fine dice: „Lasati-ne pe noi se fimu si de aici inainte tirolesi, cum amu fostu de 500 ani, atunci si noi vomu fi austriaci, ér' déca ne siliti se fimu austriaci, atunci Dvóstra nu veti avé nici austriaci nici tirolesi. —

Svetec representá pe slovenii. Elu apará pe slavii austriaci in contra imputariloru de panslavismu. Germanii dicu, ca trebuie se fia ciocanu, altfeliu ar' remané nocovala (ideu); dar' óre nu se mai afla si alta relatiune? Slavii vréu numai egala indreptatire si nu a predomní, pentruca vedu, ca fara germani e imposibila constitutiunea, ca si fara slavi. Pretinde pasage in adresa pentru impacarea dorintieloru tuturoru.

Dr. Kaiserfeld dice, ca federalismulu ar' resturná din tietieni atatu pe nemti, catu si pe unguri. Actiunea ministeriale cu programele de invoire le a facutu multu reu. Publicarea memorandeloru le a stricatu si mai multu. Elu critica aspru pe maioritatea min., ca de ce a aratatu slabitiune in privinti'a midiulóceloru, ce stau regimului la dispositiune. Déca Austri'a nu e se remana o voce góla, atunci contrarii se intre pe calea constitutiunei, ca numai aici e localu de invoiéla, inse elu nu speréza nici unu bine de aici. Déca impatientí'a desbracata de incredere si barbatii de acum dela carma voru cadé, atunci s'a finitu si ultimulu actu alu dramei austriace (aplausu lungu si scomotosu!—). — Cechii vinira in desperare. —

Éca in cele de susu o icóna a confusiunei, care s'a creatu preste confusiunea produsa prin crisea min. din Vien'a. —

Acum se scrie, ca pentru poloni voru se faca nemtii o sectiune in min. de interne, adica pentru causele galitiene specifice, pentru care scopu s'a si chiamatu Dr. Ziemialkowski la Vien'a. — Poporulu lucratoriu inca -si redica vocea la acésta stare de lucruri.

Elu se adunà vr'o 2000 insi la Zobel, si condamnara ambele memorande ministeriale, fiinduca dovedira, ca compunitorii loru nu vréu se dè poporului acele libertati, care potu impacá nationalitatile, ci pretindu se se dè dreptu de alegere generalu si directu, pres'a libera de cautiune si timbru si dreptu libera de reuniune, tienendu, ca numai democrati'a sociale póte impaciuí natiunile. Éca unu chaosu de pretensiuni opuse, cari cu estremele nemiiloru centralisti nu se potu intelni tóte nici odata. Furtunosu mai e orizontulu. —

Procederea cu impacarea in Dalmati'a o numescu diurnalele vieneso o comedia. Amnestí'a generale data bochesiloru si concederea de a purtá si armele au inmormentatu autoritatea Austriei; ma unele diurnale scriu, ca s'a datu insurgentiloru si asigurare, cumca legea de armarea tierei se n'aiba valóre la densii, una lege, care in totu imperiulu e ecsecutata, se n'aiba valóre, dieu dualistii, dinaintea unoru barbari, o mana de ómeni? Unde e anctoritatea regimelora si a legislatiunei, candu o mana de insurgenti le jóca fest'a spre atata rusine? Unu despartiementu micu de insurgenti la Knesiac s'a invoitu cu imperatescii, cá presentandusè se depuna armele la pitióre, inse indata dupa acesa primira voia gratiósa, cá éra se le ridice. Déca nu li s'ar fi datu voia se le ridice, ei totu le ar' fi luatu. Astfeliu de pacificare, se remana cu armele in mana, se pórte respectu regestii dinaintea insurgentiloru; soldatii se tiena anteposturi facia cu ei, se nu cutedie a intrá in teritoriulu pacluitu fara de escorta de *insurgenti*; ostasii austriaci se nu aiba voia a pasí preste antepósturi, ér' Crivoscianii se tréca dupa bun'a vointia incóce si incolo, cei cari taiau urechile si nasulu oficiriloru imperatesci se se tiena astadi cu nasulu pe susu si se amble sumeti inarmati din talpi pana in pitióre, falindose cu armele luate dela soldatii austriaci, asta nu o potu mistui egemonistii. Mai adaugu, ca acum si Rusi'a a luatu in aparare pe bochesi, provocandu pe Pórta, cá so-si retraga trupele gramadite la confiniale muntenegrene. — Se mai afla inse bande, care, abia se va incepe primavér'a, si potu se reinnoésca unu resbelu catu de inversiunatu, fiinduca ei se afla intocma inarmati cá candu n'ar fi pacificatu s. a. Inca se póte, cá noulu min. se se reinceore a infrange cerbici'a morlaciloru, déca va ascultá de vocea celoru, ce vréu a domní fara putere, fara opiniune publica. —

In partea dinccóce de Lait'a cu nemicu nu stau mai bine domnii situatiunei. Chiaru diurnalulu „Ellenór" si „Hon" se plangu si se caiescu, ca e de desperatu cu starea maghiariloru in Ardélu, fiinduca romanii se desvólta mai rapede, decatu maghiarii, cari fiindu pucini nu -si voru poté sustiené superioritatea si se va redicá la potere unu altu elementu contrariu in tendintie cu elementulu maghiaru. Vietiei publice din Ardélu trebuie si i se dè o alta directiune, cá olahismulu, care amenintia cu supremati'a, se nu caute punctulu de gravitare in afara de teritoriulu corónei maghiare. Cu tóta ocasiunea calumnia! Apoi aduce dóue midiulóce pentru vindecarea reului si pentru castigarea oposi-

tiunei naționale, care crește pe dî ce merge si a-cestea ar' fi revisiunea legei electorale din 48 si organisarea municipaliloru, despre care apromite a vorbi. Mai multu frate „Hon“: dreptu naționale politicu si autonomia celu pucinu, cá la croati, care nu jignesce intregitatea corónei intru nemica, si a-tunci romanulu ve va intrece cu patriotismulu! —

Nemultiumirile din granitî'a militaria, cari au devenitu serióse, nemultiumirea opositiuniloru nationali, care incepu a face causa comuna pentru salvarea drepturiloru de nationalitate, ma si aici ne-increderea democratismului maghiaru in partit'a ce-loru dela putere ér' maghiara, cari au pusu mana pe tóte beneficiale statului, striga totu mereu prin diurnale cu tonu de malcontenti, precum si in a-dunarile de poporu ce se facura ici colea. Se mai reincépa vreunu resbelu in afara, óre pentru atunci n'ar fi mai buna o multiumire generale midiulocita prin implinirea doritieloru timpuria? —

## Brasiovu 10/22 Ian. 1870.

Domnule Redactoru!

Permiteti-mi a me intórce la alegerile comunali seversite aici de curendu si a dá in stimabilulu Dv. diurnalu o mica deslusire in caus'a mea propria.

Acésta deslusire me simtu datoriu a o face on. publicu romanu, pentru cá se nu -mi impute cumva indiferentismu facia cu drepturile nóstre cetatienesci cu atatu mai pucinu nisiinti'a, de a in-curca cursulu alegeriloru, de óre ce si eu suntu unulu din cei 3 membri romani alesi in comunitate pentru care trebuie se se faca alegere nóua.

Espunu dara pasii, ce i amu facutu pentru asigurarea dreptului meu de alegatoriu si alegibilu, din care se va vedé, ca nu sum eu de vina, déca la alegeri s'a intemplatu óre-care confusiune.

Candu functiona inca comisiunea pentru recla-matiuni, sciindu de siguru, ca nu sum petrecutu in list'a alegatoriloru, m'amu infaciositu si eu inaintea aceleia, cá se-mi reclamu dreptulu meu activu si pasivu. Aici fiindu si diutre romani unu onorabiu domnu, denumitu cá se insemnedie pe reclamantii, fui rugatu se dau si eu unu micu adiutoriu in a-césta afacere, de órace reclamanti erau fórte multi.

Dupa ce se fini acésta lucrare, remanendu noi singuri cu dlu senatoru Alesius care, cum mi se pare, erá presiedintele comisiunii de reclamatiuni, ei dechiaralu acestuia, ca si eu voiu se reclamu. D. senatoru cautandu in liniste -mi arată numele meu petrecutu in protocolulu alegatoriloru si -mi de-chiara, ca prin urmare nu amu de lipsa a face nici o reclamatiune, cu tóte, ca nu me aflu in lista es-pusa. Deci satisfacutu prin acésta dechiaratiune me departaiu, convinsu ca -mi amu asiguratu drep-tulu meu.

Baseatu pe aceste luaiu parte ca membru alu comitetului romanescu insarcinatu cu pregatirile pentru alegeri, la tóte lucrarile acestuia si primiu a fi candidatu intre membrii comunitatei din partea ro-manilloru. Sosindu diu'a alegeriloru asteptaiu se capatu si eu certificatulu de alegatoriu: dara ne-primindulu me duseiu chiaru in diu'a de alegere la dlu jude primariu, dela care corui deslusire Acesta cautandu in liste -mi spuse, ca suntu petrecutu in list'a reservistiloru, si cá atare n'amu dreptulu de alegatoriu.

Intr'accea vine si d. senatoru Alesius acolo, pe care lu facui atentu, ca singuru este caus'a, ca mi amu perdutu dreptulu. Dlui inse nu -mi re-spunse, decatu cu o schimbare a feciei si cu unu dubiosu „Eu!“, ca-ci furamu intrerupti de judele, care fiindu intr'accea interpelatu, de alti brasioveni patiti cá mine, dechiara, ca n'are timpu de discu-siuni. Me departaiu dara mahnitu, ca prin apucatur'a fina a dlui senatoru Alesius -mi amu perdutu dreptulu de alegatoriu.

Scrutiniulu se fini si eu de si fuiu alesu cu maioritate de membru alu comunitatei, fuiu stersu din lista cá nendreptatitu. Din caus'a mea dara si a altoru trei membri alesi, din cróre are se se faca pentru patru postari alegere nóua.

Déca dupa lege acela, care posede realitate nemiscatória de 320 fl. v. a. are dreptu de alega-toriu, intrebu, ca cu ce dreptu potu fi eu eschisu, care posedu casa cu gradina, si locu de fenatie in pretiu aprópe de 2000 fl. v. a. si care in vér'a 1866 amu fostu in stare, a cautiona cá negutiatoriu sum'a de 400 galbeni, cea ce s'a trecutu prin ma-nele atatu ale comisiunei orfanale catu si ale incl. magistratu *).

Cá respunsu mi se póte dá: „De ce n'ai re-clamatu de timpuriu!“ — Eu ei respundu: „Pen-tru ca dlu senatoru Alesius mi a dechiaratu, cum-ca e de prisosu se reclamu, de óra ce suntu tre-cutu intre alegatori.“ Poftésca dara a se increde pe filitoriu si altulu in asiguratiunea unui domnu, fia acesta chiaru si dlu senatoru Alesius!

Nicolae B. Maciuca junior.

## Clusiu.

„Ne higyj a németnek“ se aude sunandu in tóte siepte speciale de tonuri, din causa, ca „S. B.“ diurnalulu inspiratu de organele regi-mului in locu se plodeze pentru urgenti'a redicarei universitatii, deodata, cá din senin, recomanda cá in locu alu universitatii e mai de lipsa se se redice o scóla mai inalta technica.

Generalu maforulu Graef comandantulu militiei districtului au indreptatu catra capii jurisdictiuni-loru unu cercularin cu rugare, cá se conlucre la poporinea din tóte comunele, cá dupa numerulu portiloru séu dupa juguri de pamentu se contribue pentru redicarea unei capele de musica pentru mi-litia, pentruca cu redicarea acésta s'ar ajutá si tea-trulu nationalu maghiaru din Clusiu, cá se aiba or-chestru stabilu.

Seracii romani! Ei n'au nici macaru o a-demia de drepturi in tóta Austri'a redicata prin cosdiatoriulu maghiariloru — de o mia de ani in-cóce — si acum ei se contribue in locu de acade-mia la band'a de musica pentru teatrulu maghiaru in Clusiu! Óre n'ar fi mai cu cale, cá se ne con-tribuimu mai antaiu denariulu pentru institutele ro-mane de cultura? S'au mai facutu si alte esactiuni de pe la comuni pentru scopuri straine? —

## Beiusiu 14 Ianuariu 1870.

Vieti'a romanésca se manifestéza pre la noi mai numai prin tenerimea studiósa, adunata din tóte anghiurile romanimei; nesuintieloru tenerimei inspirate de sentiemente nationale, le succede candu si candu a adunâ pre locuitorii romani din orasiu si din pregioru cate la o productiune literaria, in care se manifestéza in publicu legatura de sange si aspiratiuni, se mai desvólta viéti'a nationala.

Asia cu capetulu anului scolasticu trecutu, te-nerimea gimnasiale, respective societatea de lectura a acesteia arangease o productiune literaria impre-unata cu petrecere de dantiu, la care se intr'unise unu publicu romanu numerósu, carele ascultandu disertatiunile istorice, literarie, precum si schitie din istori'a literaturei romane preste totu; mórtea lui Mihailu sconlu; schitie din poesi'a romana; „Unu dialogu bine nimeritu, intre unu nationalistu si in-tre unu renegatu“ *), precum si mai multe piese musicale, atatu instrumentale catu si vocale, asculta-tandu, publiculu acestea -si manifestá bucuri'a ani-mei prin aplause entusiastice.

Acum in 25 Decembre, la aniversari'a mórtei fericitului Samuilu Vulcanu, fundatoriulu ge-nerosu alu gimnasiului, societatea de lectura a te-neriloru, érasi atrase pre locuitorii romani din Be-iusiu si din pregioru la o productiune literaria.

Despre acésta productiune datimi vóia se scriu mai pre largu cá se védia on. publicu, ca tenéri-mea, sperandu'a venitoriului nostru nationalu, nu numai nu -si ascunde sentiementele sale nationale, sentiementele de pietate catra binefacatorii natiunei, ci se nesuiesce ale impartasi si cu cei din giu-rulu seu.

Dupa sant'a liturgia de parastasu publiculu se adunâ in sal'a gimnasiului, carea erá decorata aco-modatu si pre la 11 óre corulu instrumentalu ecse-cutá unu mersu nationalu, dupa care se sui pre tribuna d. conducatoriu alu societatei si salutá pu-bliculu prin o cuventare nimerita, in carea apo-strofa unele sgaibe ale vietiei nóstre, si facundu alusiune la lips'a cea mare, ce o ducu romanii in privinti'a unei intruniri sociale, dise, ca societatea de lectura si pentru acea a arangeatu acésta pro-ductiune literaria, cá se mai incaldiésca animele, cari se paru a suferi de geru mare, mai alesu in-tru acestu tienutu, unde idea cea salutaria a in-truniriloru, a societatiloru literarie romane inca n'a potutu se afle unu locu fructeforu in adenculu ani-meloru, de unde se indemne, si se i adune pre ro-mani in vreo societate folositória, ci ii lasa a fi cód'a altora in societati straine de unu scopu cu totulu contrariu interesseloru de viétia ale romanis-mului, ii lasa se bea veninulu peritiunei pre scumpii sei bani *).

Mai incolo indémna tenerimea se propage idea intruniriloru nationale, se spuna fratiloru sei, cumca e frumosu, e folositoriu a invetiá limbi straine pen-tru interesulu celu mare, celu avemu de a comu-nicá cu tóta omenimea, dara este uritu si rusinosu a se inchiná la limbe straine; e bine si salutariu a si scrie si vorbi in diferite limbi, dara o lucrulu celu mai ticalosu a nu -si pretiui si a nu -si vorbi limb'a sa materna; este dorerosu a fi cineva ado-ratoriu numai de limbi straine si nepasatoriu de limb'a sa nationala. In urma apostrofandu pre-tiulu limbei dise: „cumca stramosiloru nostri li s'a fostu profetitu, cumca voru fi parasiti de fortun'a cea buna, candu si voru uitá de limb'a parintésca (Ciparu. Principiale de limba).“

Dupa acést'a se ivi unu tenoru: „Mihailu Ve-liciu, carele dise despre viéti'a nemoritoriului epi-scopu Samuilu Vulcanu, descriendu sórtea natiunei din timpurile de mai nainte si in asemanare cu a-celea, marimea spiritului si a animei lui Vulcanu; acésta disertatiune fù ascultata cu placere, si mai cu destingere facura impresiuni placute cuventele celea din urma, prin cari eschiamá catra umbr'a lui S. Vulcanu dicundu: „Oh! geniu nemoritoriu, consultate cu ceialalti genii ai romanismului, si stri-gati cu versulu Archangelului catra posteritate, cá se pasésca in urm'a vóstra si atunci, atunci! o ginte mai alésa nu va mai fi pre pamentu inaintea nóstra!“

Dupa biografia se dechiamá o poesia: „Pre ruinele Ulpiei Traine (de Lepadatu) prin Vasiliu Popu. Indemanatatea oratorelui si espresiunea via a sentiementeloru se remunerâ indata de catra as-cultatorii patrunsi de placere, prin aplause entu-siastice.

Dupa acést'a unu altu tineru „Moise Toma“ vorbi despre folosulu limbei pentru omenime si de-spre pretiulu ei pentru unu poporu; tenerulu prin disertatiunea sa asemenea casiuna placere mare, si cu destingere facura impresiuni placute in animi asertiunile, prin cari esprimé pretiulu limbei pentru unu poporu dicundu: „Si déca strabunii nostrii lo-viti de atatea rele ar' fi scadintu din credintî'a lora, si ar' fi uitatu de limba, mai ecsistarearu óre stra-nepoti de ai lui Romulu pre pamentulu Daciei lui Trailanu? mai potérea privi astadi o ginte alésa intre Dunare, Carpati, Tis'a si Marea négra? mai audisaru prin sinulu acestoru codrii doine cu accente dulci, mai dulci decatu cele din sinulu Apeniniloru si mai potere-ai salutá pre teritoriulu acest'a voi-nici cu frunte lata, cu animi de Horati, si fetitie frumosiele cu animi de romane?! Ah! ba nu, intre Carpati si Istru nu ai afla romani, decatu nu-mai in mormente, si printre codrii si pre campuri in locu de doine romanesci, ai audí numai tipete de spirite nelinistite si plangutórie, cari ar' blas-tamá pre geniulu peritiunei si ar' defaimá slabi-tiunea omului!“

In fine se ivi inca unu tineru „Atanasie Tu-ducescu“ si dechiamandu o poesia a sa originala „Erá o nópte mare“ asemenea secerâ complacerea si aplausele tuturoru.

Corulu vocalu si instrumentalu ocupá locnlu pauseloru dupa fiacare dechiamatiune, si astfelu acum accentele dulci ale violinei „sub conducerea lui A. Campeanu“, acum armoni'a corului vocalu sub conducerea lui M. Ferlievîciu electrisau animele ascultatoriloru si ii facea se erumpa in aplause.

Cu acestea productiunea se fini, dupa care urmâ cuventulu de multiumita alu d. conducatoriu, si pu-bliculu se reinitórse ducundu cu sene suvenire dulce.

Eramu se inchiaiu cu descrierea acestei serba-tori de pietate ne aducundu-mi aminte despre tóte,

*) Si censulu din cartea de contributiune totu n'a fostu deajunsu? — R.

*) Ar' fi bine se se si publice asemeni dia-lóge chiaru si intre maghiari si romani, intre ne-mesi si difieri, intre dulai si poporulu maltratatu, bine compuse, cum se intempla in fapta. — R.

*) Cá onor. publicu din afara se intieléga mai bine pasagiulu acest'a insemnamu, ca in Beiusiu suntu dóue intruniri sociale: Casin'a cetatienésca si cerculu cetatienescu (Polgári Kör), in cea d'antaiu e representata tóta inteligenti'a, in a dóu'a cetate-nimea si o parte din inteligintia; tonulu in ambele e maghiaru, comitetulu consta mai numai din ma-ghiari, si romanii suferu acesta rusine!

cate s'au intemplatu si cari, dorere! se intempla adese ori pre la noi, eramu se uitu, dicu, se vorbescu si despre anime retacite in asemanare cu cele pie, despre nescari nemernici pre pamentu, cari asia suntu de sarbedi la sufletu, incatu necum se se interesézo de cause nationale, nu se interesézа nici chiaru de aceia, dela a caroru gratia au primitu buna starea loru presenta. Se afla pre aici multe paseri de acestea rele, dar' de asta data numai pre unulu cauta se lu amintescu, lasandui pre cealalti se i mustre conscienti'a loru propria.

Este unu pribegitu „D. Jancsi“; diui a emigratu, dorere! din nefericit'a Transilvania, si si afla aici la noi scutulu si adepostirea sub aripile bunului Vulcanu, si pre la curtea din Beiusiu si castiga o stare buna, inse Vulcanu a muritu! si acela, pre care densulu l'a ocrotitu, l'a datu de multu uitarei.

---

Si necum vocea altoru cause de interesu romanismului se póta patrunde la anim'a lui, dar' nici vocea campanei nu lu póte induplecá nici odata se asiste la serbarea suveniréi gratiosului seu ocrotitoriu, de si in totu anulu a fostu invitatu, fia-i spre mustrarea conscientiei.

Incheiu dara cu rele dorindu cele bune! — X.

---

## Dela diet'a Ungariei.

(Cá urmare.)

Simonyi, dep. din opositiune resonéza, ca nu se pórta grigia nici pentru drépta impartire a greutatiloru, pentruca comisiunile in caus'a contributiuniloru s'au ingrigitu mai multu de interesele partiteloru, decatu de ale tierei; apoi sistemulu de crutiare cu marirea si cresterea speseloru nu se potrivesce; pentru institutiune nu se face nemica; drumurile suntu cu totulu desfundate, incatu stamu mai reu, decatu sub absolutismu, care in 14 ani dela 1852—1866 totusi a cladit'u **606 miluri** de drumuri de tiéra, pentru cari se dedera numai 30 milióne si conserbarea loru pe anu costá 2,047.000 fl.

Regimulu ungurescu de trei ani a cladit'u numai **10** miluri de drumuri nóue cu spese enorme de **8,400.000?!** apoi drumurile cele vechi suntu parasite, in starea cea mai ticalósa. Totu asia e si cu canalisarea, pentru care suntu pusi in bugetu 600 mii fl. pe anu, dar' e dauna de totu banulu, cari inse s'au spendatu nu pe canalisari, ci pentru beneficia locale; si acum dauna esundarei Tisei ne va costá milióne. Cine le va depura aceste?! Stamu, repete, cu multu mai reu decatu sub domnirea absolutismului. Spese infricosiate! Regimulu centralu costa cu 34 milióne mai multu cá sub Bach, pe candu regimulu constitutionale ar' trebui se fia neasemanatu mai eftinu. In fine face propunere de conclusu asia:

„Luandu in consideratiune procederea de pana acum a regimului in privinti'a administrarei banilor statului, prin care finantiele statului au cadiutu intr'o stare deplorabila, camer'a se pronuncie, ca mai multu nu se unésce cu interesele tierei, cá se se conceda ministeriului presentu si pe mai incolo administrarea averei statului, din care causa nu primesce proiectulu de bugetu adusu inainte.“ (Aplause mari in stang'a estrema.)

Iv á n k a ar' vré se audia si politic'a esterna, elu se dechiara pentru programulu minoritatii din Vien'a. Delegatiunii se se dé instructiune, ca nu votamu nici unu cruceriu pentru marin'a belica, pana nu voru pune si recunósce si bandier'a maghiara; apoi se se impucineze armat'a regulata si acolo in bugetulu comunu se se faca parsimonia (economia) propune se se imputerésca si se se desvólte militi'a nationala, cá se se impucineze armat'a regulata. —

In siedinti'a din **17** dupa curente si dupa respunsuri la interpelatiuni in caus'a drumuriloru de feru catra Fiume si Nyiregyház-Ungvár, pentru cari se apromitu proiecte de lege, respunde presiedintele ministeriului conte Iulin Andrássy la interpelatiunea facuta de deputatulu Colomanu Tisza in obiectulu confiniéloru militarie intr'o cuventare lunga, din care scotemu pasagele cele de interesu in urmatóriele:

Andrássy prim. min. ad. respunde la interpelatiunea lui Tisza in caus'a confiniéloru militari, ca scrisórea de mana pré inalta in caus'a acésta (despre desfacerea graduata a regimenteloru) s'a indreptatu nu numai catra densulu cá pres. min. ung., ci si la pres. cislaitanu. La negotiarile de invoiéla in caus'a acésta s'a luatu privintia si la eventual'a anecesare a confiniéloru militari catra Ungari'a, finduca pentru casulu acesta se afla necesariu a se face o modificare in cifr'a quotei si a contingentului militariu. Fiinduca acum a intratu casulu acesta, trebuiea despre acésta se se incunosciintieze oficialmente min. presiedinti ai ambeloru teritórie (dualistice), pentrucá se se póta preliminá pertractarile corespundiatórie. La intrebarea din interpelatiunea lui Tisza, ca de ce nu e contrasemnata scrisórea de mana pré inalta si de catra min. presied. ung., oserba Andrássy, ca la min. comunu de resbelu Kuhn mersera dóue scrisori de mana pré inalta, una din motulu propriu alu regelui, prin urmare nesupusa la contrasemnatura, cealalta a fostu contrasemnata.

Privitoriu la a trei'a intrebatiune, déca vrea regimulu a face vreo propunere inaintea camerei in privinti'a confiniéloru militari, dechiara Andrássy, cumca regimulu nu afla nici unu motivu la acésta, totusi vré se-si dechiare parerile sale in acestu obiectu:

Min. e convinsu, ca locuitorii confinialoru militari incetu cu incetulu voru vedé, ca dispusetiunile facute suntu in folosulu loru. Cestiunea rendiarei padurilor din confiniele militari tiene incordate animele, cu tóte acestea procederea leala a regimului in caus'a acésta da respectiviloru deplina garantia. —

Iritatiunile se nascu pretutindeni, unde se trece dintr'o stare a lucrului cunoscuta in alta necunoscuta si acestu casu are locu si in confiniele militari. Ér' candu locuitorii confinieloru militari se voru convinge cu timpu, ca contributiunea loru nu s'a redicatu, dar' relatiunile loru industriali voru luá o stramutare mai favorabile; candu se voru convinge, **ca nu vremu a atinge nici unu dreptu castigatu de ei pana astadi (?!)**, cumca nici o dispusetiune nu va periclitá nationalitatea loru(?), pentruca ei mergu la Croati'a, cumca drepturile loru constitutionali voru se se mai estinda: atunci e convinsu, ca nu numai voru fi multimiti cu dispusetiunile defipte acuma, ci voru intinde mana voiósa si pentru ecsecutarea loru (aplause din tóte partile).

Andrássy se insiéla in credinti'a lui si a liberei sale dispusetiuni, pentruca granitiarii nu voru a se increde tóneloru si afarei cu cale a nimenui. Ei vrén se nu se faca nemica de ei fara ei si vréu acésta susu si tare cu totii cati se afla granitiari, armati dela Orsiov'a si Mehadi'a in susu pana la marea adriatica, pe unu teritoriu din Banatu, Voivodin'a, Slavoni'a si Croati'a de 547 miliaria austriace patrate cu unu milionu si vr'o 200.000 locuitori, cari se afla si regulati in 14 regimente de granitiari si ciaicarii din cerculu asia numitu, intre cari se afla si unu regimentu curatu romanescu si dóue amestecate; unu poporu cá acesta nevrendu a se increde in afarea cu cale a nimenui, vre si vre cá dispositiunile de nobis sine nobis se se faca numai cu scienti'a si invoirea loru, cá se nu o patiésca cu instrainarea muntiloru si a padururoru posedate, cum au patitu-o fóstele regimente in Ardélu. Déca Andrássy va midiuloci si pretins'a acésta cointielegere in diet'a séu adunarea granitiariloru, atunci credemu, ca se va poté fini cu multiumire acésta causa, inse strun'a acésta nu o atinge Andrássy, cu tóte, ca e cea mai delicata si mai susceptibile de pulsu. —

Colomanu Tisza se dechiara multiumitu cu respunsulu despre confiniari, numai catu -si arata parerea, cá, ce se va face, se se faca inte, pentru cá animele in graniti'a militaria se se linistésca. Ér' catu privesce la scrisorile regesci dice, ca form'a le-a fostu eronata, pentruca se putea opiná, ca ministrii vreau ei singuri a decide despre intregritatea Ungariei, apoi ministriulu nu trebuiea se concéda unu documentu privitoriu la Ungari'a fara de contrasemnatur'a sa. Andrássy asiguréza, ca in scurtu se voru face pasii necesari; déca pana acum nu s'au facutu, vin'a n'a fostu a regimului, ci a impregiurariloru. Camer'a primesce spre sciintia acesta respunsu.

Mai respunde min. Andrássy si la interp. lui Urményi despre didirea de casarme, ca afla a fi necesaria pentru incungiurarea certeloru cu poporimea si pentru indamanarea la ecsercitarea recrutiloru, si se concede la privati a didi casarme, cari voru primi naiemulu si pentru timpulu, candu nu se voru folosi pe catuva timpu.

La ordinea dilei vine continuarea desbaterei gen. despre bugetu.

Mariassy, din stang'a estrema dechiara, ca bugetulu e fórte reu si nedreptu, ca-ce darea de pamentu e fórte apasatória, ca tóte aceste cele 191 mil. trebuie se se scótia or' de unde, asia se se primésca de base la desbatere.

Iuliu Schwarz face o paralela spre a dovedí apasatórî'a incarcare a bugetului. Dupa o statistica francesa, dice, vine in Ungari'a pe capu unu venitu anuale de 285 franci; contributiunile suntu 20 franci pe capu. Asta relatiune e cea mai nefavoritória din tóte tierile Europei; preste acésta se mai pretinde 5% pe spese neproductive. List'a civila de 3,600.000 e mai mare, decatu intregulu bugetu alu min. de justitia si de dóue ori pe catu alu celui de instructiune, ce ér' nu se mai afla nici intr'unu statu. Desarmandu Ungari'a ar' poté economisá, inse atunci e de lipsa alta politica; pana candu se procede mana in mana cu Papa si cu Sultanulu, trebuie neaperatu se stamu pe petioru de resbelu. —

In siedinti'a din **18** totu cam asia se procede. Se caiescu de apasarea contributiuniloru si in fine totu primesce bugetulu de base.

Albertu Németh dupa o vorbire satirico-sarcastica se apuca de ministri si dice, ca suntu ómeni avuti si totu tragu salaria infricosiate, d. e. candu intra contele Andrássy in sala, indata lu apostrofa, cá de ecsemplu, dicundu, ca are 20.000 salariu si 12.000 adausu, cu tóte, ca n'are lipsa de ele, dar' totu le trage. Andrássy ei respunde, ca candu s'a restauratu ministeriulu, pe basea din 48 presiedintele de min., adica contele Batthyáni avea salariu pe luna 2000 si 2000 adausu in argentu, pe anu 48.000 fl., elu inse dupa impregiurarile de astadi a reieptatu cifr'a acesa si a primitu numai 22 mii. Elu nu e Rothschild, se póta trai fara salariu si altulu dupa elu, póte, ca si mai pucinu ar' poté, ér' catu pentru oficiu, déca nu s'ar tiené de usulu constitutionalu, n'ar mai fi in locului acesta; fiinduca, dupa acestu usu, min. trebuie se remana in postu numai pana candu cade. —

In desbaterea speciale s'a si primitu pentru presidiulu min. 125.000; si fondulu de dispositiune pentru elu 120.000. Buna portiune. —

— Mai. Sa imperates'a si regin'a a sositu din Itali'a prin trenulu separatu alu celei de sudu in Budi'a, unde fù primita de catra ministri si comandantu cu vivate in 20 Ian. —

— Métropolitulu serbescu Samuilu Masirevicz a repausatu in Carlovicz in 19 Ian. in etate de 67 ani, pe cari pana la congresulu de daunadi si sacrificace pentru natiunea sa serba; cu desfacerea congresului inse in contra vointiei natiunei -si contrase displacerea partitei nationale din causa, ca tienú cu supremati'ii in contra ei. —

---

## Cronica esterna.

ROMANI'A. Dupa o lupta neincetata intre diurnalele partitei regimului si ale celei cadiute dela potere mai in urma, se continua o lupta necsorabile. Acum cetimu in „Romanulu“, ca s'ar fi facutu o coalitione intre prine. Ioane Ghica si d. N. Ionescu si partisani. Nu scimu cu ce scopu, inse unde se facu coalitiune de partite intr'o tiéra, acolo trebuie se fia la midilocu unu principiu, o necesitate urgenta, or' unu periculu comunu, pentru care se facu abnegarile. —

— „Traianu“ publica unu apelu alu junimei romane din Vien'a indreptatu catra toti junii academici dela tóte universitatile Europei, prin urmare si catra cei din Romani'a, provocandu-i a aderá cu totii la o serbatória nationale pe 15/27 Augustu in Bucovin'a la manastirea Putnei, improvisandu totu-odata si unu congresu de studenti romani, depunendu cu totii in semnu de pietate pe mormentulu lui Stefanu unu presentu consacrativu, unu feliu de urna antica romana de argintu cu o inscriptiune in onórea eroului Romaniloru.

— **Comitetulu centralu** pentru cumperarea de arme. Districtulu Romanati. Sumele cu care a contribuitu comunele din fiacare plasa, si voturile consiliéloru rurale si urbane:

| | Lei | par. |
|---|---|---|
| Plas'a Ocolu, 20 comune . | 5270 | 19 |
| Aceleasi comune au votatu sum'a | 6414 | 20 |
| Plas'a Balt'a, 21 comune . | 4136 | 39 |
| Aceleasi comune au votatu sum'a | 6188 | 6 |
| Plas'a Oltu de diosu, 13 comune | 7291 | 27 |
| Aceleasi comune au votatu sum'a | 540 | |
| Plas'a Oltetiulu, 19 comune . | 6512 | 11 |
| Aceleasi comune au votatu sum'a | 1310 | 12 |
| Plas'a Oltu de susu, 20 comune | 8505 | 17 |
| Aceleasi comune au votatu sum'a | 5352 | 31 |
| Din Caracalu 7 suburbii . | 3878 | 8 |
| Primari'a Caracalu a votatu sum'a | 2700 | |
| Dupa list'a Nr. 2420 . . | 2910 | |
| Totalu: | 61.000 | 30 |

Vice-presiedinte: N. Manolescu.
„Rom.“ Secretariu: Pr. Gr. Muscelénu.

„La question des Israelites en Roumanie.“ Paris, Librairie A. Frank, 67. Rue Richelieu, 1869.

(Capetu.)

Jidovii nascuti in Romani'a de tata si de mama — nascuti si acestia totu aici — intru nimicu nu diferu de jidovii de origine straina goniti in Romani'a: cum sunt unii sunti si cellalti, aceleasi idiome bizare, aceleasi feliu de vietiuire, aceleasi moravuri barbare, aceeasi necuratiania ingalata, aceeasi aplecare la violenia, de a minti, de a insielá, de a esploatá si a jefui pe altulu, intr'unu cuventu, sunt'u aceiasi omeni si cu moral'a si cu fisiculu. Asia dara pentru ce esceptiune unor'a, candu de feliu nu diferu de altii in reportulu individualitatii loru! O asemenea mesur'a esceptionata, de si la vedere se arat'á ca marginitória, curata amagire, va fi reu primita de opini'a publica; jidovimea, cealalta va avé ocasiune de nóue turburari si pretensii, indata ce voru vedé pe noui cetatieni, consangeni ai loru, incependa a se bucurá de drepturile civile si politice, acordate numai celora. — Éca si alta finetia jidovésca!

III. S'a propusu a se acordá marginitu numai jidoviloru plinitatea de drepturi civile, anumitu dreptulu de a posede proprietati rurale, pe care o lege fundamentala a locului le a refusatu seriosu pana astadi. Catu din parte-ne, nu putemu aplaudá, pe catu meritá acea curatienia de anima, acea agerime si petrundere de minte de a dictá acea lege, ce supera pe jidovi; ca-ci numai ea a scapatu Romani'a de a nu se ingiti cu totulu de elementulu jidovescu, numai ea a pusu stavila jidoviloru de a nu se face proprietari si de nemiscatórie prin tiéra. De s'ar desfiintiá astadi acea lege, tóte capitalurile disponibile ale 400.000 jidovi, astadi infipti in Romani'a, s'ar reduce in proprietati fonciere, ér' romanii in eloti (iobagi, sclavi) in propriulu loru pamentu.

A fostu vorba uneóri de a se primí in Romani'a o colonisatie de agricultori germani pe locurile pucinu populate. De cate ori acésta idea a fostu propusa, a fostu si respinsa cu tóta vitiunea mai de tóte clasele societatiei. Nu se póte contestá, ca colonille germane, or' pe unde s'au inradecinatu, au desvoltatu agricultur'a, au imbunatatitu totulu, au respanditu spiritulu de ordine si economia, au plantatu civilisatiunea, si n'ar potè fi indoiéla, ca resultatele n'ar fi totu acelea si in Romani'a, de s'ar face incercare*), cu tóte acestea romanii s'au multiumitu mai bine se se lipsésca de acele bunatati, decatu se véda pamentulu tierei loru proprietate a unoru omeni, cari cu tóte pretiósele calitati, ce i distingu, nu suntu decatu totu straini, si chiaru din acelu resonu se devina odata periculosi elementului nationalu.

Acésta maniera de actiune a romaniloru e de laudatu, ca-ci e basata pe unu sentiementu de totu dreptu. Fiacare natiune -si are individualitatea sa propria, a careia conservare e mai presusu de órce alta consideratiune, e totuodata dreptulu si datori'a sa. Deci déca romanii au manifestatu o temere legitima in sujetulu unei colonii germane, ce ar' puté fi, candu tiér'a ar' deveni proprietate privata, propri'a a jidoviloru! Dupa conditiunile, in care se afla populati'a jidovésca, ce descriseramu, indoiéla nu mai remane, ca reform'a, de care e vorb'a, va i stergerea de proprietaria romana. Satele nu voru interdiá a avé aspectulu orasieloru moldovene ce locuiescu jidovii, si tiér'a intrega in pucinu timpu va fi transformatu „in un foyer d'infection“ — unu cuibu de stirri, séu pangarii.

IV. Cea din urma cerere, ce au propusu, este de a nu preschimbá nimica din starea lucruriloru cum se afla, si prin tóte midiulócele putintióse se faca a se domestici populatiunea jidovésca.

Din acésta propunere ne pare, ar' puté cesi o intrebare de cele mai imperióse: precum a sci, déca acésta stare de lucruri s'ar mai amaná, elementulu indigenu (romanii) ar' puté fi siguru de ecsistenti'a sa, asteptandu diu'a, candu toti jidovii voru fi demni se devina orasieni romani.

Cá se resolvemu acésta cestiune, pana la altele se nu uitamu, ca jidovii suntu catu nu se mai póte de pismatariti, or' candu li s'ar impune de a parasi din deprinderile barbare, séu se primésca vreo reforma, prin care s'ar asemená cu cealalta vreo reforma, prin care s'ar asemená cu cealalta lume. Celu multu de voru fi catera familii jidovi de Ispani'a; numai aceia, fiinduca diferu de ceilalti corelegionari ai loru, potu fi primitori de principia de civilisatiune, afara de acestu numeru fórte micu, nici morti nu i faci se-si schimbe datinele loru. Aici lasamu brosiur'a se vorbésca, care aduce suma de documente, ca nici seculii, nici epocele cele mai grele si desastróse, ce au prefacutu totulu, n'au pututu se faca pe jidovi asi modificá naturalulu séu tutu se faca pe jidovi asi modificá naturalulu séu caracteristic'a; prin urmare nu romane decatu séu din simpathia, se i suferi asia, precum suntu si se le concedi a te esploata si-a te monopolisa séu din antipatha, se fugi de densii.

Romanii, in puterea drepturiloru loru de autonomia, drepturi ce jidovii nu au de a cotropi in unea si a dispune de lucrurile altora, dupa propri'a loru placere, de densii aterna se opresca in viitoriu nevalirea in Romani'a tuturoru jidoviloru de prin partile limitrofe, ce se mai incerca a face invasii. Cu totii scimu, ca mesuri prohibitive de felulu acesta au fostu ordonate in mai multe ronduri; agentii executori bine cesercitati in equivocitati au sciutu bine se le ecseculeze. Mai romane indoiéla de influinti'a jidoviloru si in ce se fi constandu curagiulu tuturoru vagabondiloru!

Jidovii de prin sate in Romani'a, o mai repetamu, suntu unu adeveratu toiagu: batai'a lui Dumnedieu! Prin vendiarea cu meruntisiulu de beuturi spirtuóse, specula de predilectiune a jidoviloru prin sate, aducu pe biat'a populatiune, ignoranta si neingrigiata, in stare de dobitocia; apoi, prin machinatiile loru jidovesci ajungu seraca, pana a i se luá totu ce are, si nimeni nimica nu scie.

Unu guvernu, si mai vertosu constitutionalu, e datoriu se se petrundia de opini'a publica si se nu se arate nepasatoriu in faci'a unoru asemenea lucruri, se provedia si se abata orice reu, mai inainte de a se face: nevalirea jidoviloru nu datéza de astadi, si reclamatiile tierei au ajunsu pana la ceru.

Amu mai avutu ocasiune se desemnamu hidosulu spectaculu ce infacisiase proletariatulu jidanu, acea masa de jidovi vagabundi, isgoniti de protutindenea, ce si-au gasitu scaparea in Romani'a, neprindiendu-se de nici unu lucru producatoriu, ci numai strabatendu tiér'a si jefuind'o prin tóte midiulócele ce lenea si vicleni'a loru le insufla.

In tóte chipurile amu facutu se se intieléga, ca acésta stare de lucruri: jidovii pe capulu nostru, e, catu nu se mai póte, vatematória interesseloru economice si morale ale Romaniei. Apoi e cu neputintia a impune unui orcarui statu din lume indatorire de a intretiené cu daun'a sa mii de vagabundi straini, necapatuiti de tóte midiulócele oneste spre ecsistenti'a, cá membru folositoriu tierei ér' nu locusta. Acésta portiune a populatiunei jidovesci s'a inmultitu pana intratu in Romani'a, incatu chiaru pentru jidovi, pentru densii a devenitu o sarcina totu atatu de apasatória, catu si pentru romani.

Spre incetarea de discutiuni desiérte, in cestiunea jidoviloru fara capataiu si a vagabondagiului in genere, declaramu in definitivu, ca jidovii nu mai potu fi suferiti a inunda Romani'a, — ei insii voru fi respunditori pentru pecatele loru. —

---

Se vedemu acum, cum s'a pertractatu cestiunea jidaniloru in camer'a Romaniei catu de pre scurtu, cá se avemu cunoscintia mai completa despre starea ei. —

---

Paris u 15 Ianuariu. In senatu, d. Maupas, desvoltandu interpelatiunea sa asupra politicei interiore, a disu, ca cabinetulu actualu se presenta in conditiuni atatu declare, in catu senatulu trebuié se lu sprijine. D. Maupas se marginesce in a intrebá pe guvernu, care ei va fi program'a sa. D. Ollivier, respundiendu, ca singurulu evenimentu alu cabinetului esprime mai multu decatu tóte declaratiunile, dice: „N'amu cerutu puterea; ni s'a fostu oferitu de a aplicá ideele nóstre si amu primitu. Partitulu radicalu voiesce revolutiunea; guvernulu primesce lupt'a. Vomu representá resistinti'a si nici odata reactiunea, ministeriulu va aplicá cu fealitate cele dóue programe, ce membrii sei au subscrisu. Diferinti'a intre aceste dóue programe este pucinu importanta, de óre ce program'a centrului stangu nu face de catu a confirmá program'a centrului dreptu. Ministeriulu cere concursulu senatului.“

Voci. Ilu aveti. Senatulu nu va fi unu obstacolu la mersulu guvernului; se va impotrivi numai la o mergere prea rapede (vii aplause).

Senatulu a adoptatu o motiune, prin care primesce cu incredere esplicatiunile date de guvernu, trecundu la ordinea dilei. — „Mon.“

---

**Novissimu.** Domn'a Romaniloru provocá secsulu frumosu romanu la sacrificia pentru asiliulu Elen'a. —

La desbaterea adresei Beust dice, ca miscarile nationali se nu se judece cu atata pesimismu. —

In Parisu e lineste. Rochefort e condamnatu la inchisória pe 6 luni si amenda de 2000 franci.

---

Indreptare. In col. 3 Nr. tr. colona 2 in locu de 1868 cetesce susu 1869. —

---

## Concursu.

Devenindu vacantu postulu de institutória la clasea IV de fete dela scólele normale romane gr. or. din Brasiovu, se deschide prin acésta concursu pentru reocuparea acestui postu celu multu pana la 10/22 Februariu a. c.

Institutórea la acésta claaa este salarisata pe anu cu 300 fl. v. a. si are a invetiá lucrurile de mana femeésca numai dupa prandiu, adica ér'a $2^1/_2$ si vér'a 4 óre, de órace inainte de prandiu elevele se instruiéza in carte de catra profesori gimnasiali.

Dela institutória se cere:

Se fia nascuta romana de rel. gr. or., se aiba portare morala corespundiatória.

Se dovedésca, ca posede cunosciintiele necesarii in tóte lucrurile de mana femeiesci, nu numai in cele de lucsu, dara mai vertosu in cele de lipsa pentru ducerea unei economii solide; ca are desteritate pedagogica in tractarea cu copilele, ca cunósce celu pucinu elementele invetiate in clasele primarie de fete si pe langa limb'a romana celu pucinu inca o limba straina, fia acést'a germana, maghiara séu francesa.

Institutóri'a alésa va functioná, amesuratu normativeloru scóleloru nóstre, anulu primu de proba.

Concurentele la acestu postu au a-si adresá petitiunile loru impreuna cu documentele recerute cele multu pana la 10/22 Februariu a. c. la subscris'a Eforia scolaria.

Brasiovu 12/24 Ianuariu 1870.

Efori'a scóleloru romane centrale gr. or. din Brasiovu.

Damianu Dateo m/p.,
presiedinte.

1—3

---

## Inscientiare de licitatiune.

Veneratulu consistoriu metrop. gr. cat. din Blasiu cá ingrigitoriu supremu alu fondului de studia Basilitanu a otaritu in siedinti'a sa din 29 Decembre 1869 ecsarendarea pre mai multi ani a unului nemiscatoriu din Bucerdea granósa tienutoriu de proprietatea fondului basilitanu. — Acestu bunu constá din 441 jug. aratoriu, 462 fenatiu, 7 jug. 459□ vinea, 186 jug. pasiune, 155 jug. padure si din tóte edificiale recerute pentru economia si pentru locuintia; deci doritorii de a luá acestu bunu in arenda se insciintiéza, ca bunulu diace un'a óra departare dela Blasiu si 2 óre departe dela Aiudu, si cumca ecsarendarea se va intemplá pre calea licitatiunei private, carea se va tiené in 10 Februariu 1870 cal. nou aici in Blasiu.

Conditiunile de ecsarendare si pana la licitatiune se potu vedé la diriginti'a bunului Basilitanu.

Dela directiunea economica a bunuriloru basilitane. —

Blasiu 10 Ianuariu 1870.

T. Ciparu m/p.,
vicariu generale.

3—3

---

CURSURILE

la bursa in 25 Ian. 1870 sta asia:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Galbini imperatesci | — | — | 5 fl. 81 | cr. v. a. |
| Augsburg | — | — | 120 „ 75 | „ „ |
| London | — | — | 123 „ 20 | „ „ |
| Imprumutulu nationalu | — | — | 60 „ 40 | „ „ |
| Obligatiile metalice vechi de 5% | | | 70 „ 40 | „ „ |
| Obligatiunile rurale ungare | | | 72 „ 40 | „ „ |
| „ „ temesiane | | | 77 „ — | „ „ |
| „ „ transilvane | | | 75 „ — | „ „ |
| „ „ croato-slav. | | | 83 „ 50 | „ „ |
| Actiile bancului | — | — | 721 „ — | „ „ |
| „ creditului | — | — | 259 „ — | „ „ |

---

*) Numai inse asia, cá se se **impartésca** in fiacare satu cate una, celu multu 2 familii, cu obligatiune de a invetia pe pamenii la asemeni economii; altfelu ei inca nu suntu mai pucinu periculosi nationalitatii decatu jidanii, se ve ferésca Ddieu si de lipitori. — R.

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.